

سرشناسه:	لطیفی پاکده، لطفعلی، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور:	جریان‌شناسی حزب مؤتلفه اسلامی / لطفعلی لطیفی پاکده؛ تهیه‌کننده پژوهشگرده تحقیقات اسلامی.
مشخصات نشر:	قم: نمایندگی ولی فقیه، پژوهشگرده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۸۰.
مشخصات ظاهری:	۲۸۰ ص مصور.
شابک:	۳ - ۱۱۰ - ۲۴۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ۴۵۰۰۰ ریال
فهرست‌نویسی:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه: ص ۲۷۲، همچنین به صورت زیرنویس
موضوع:	حزب مؤتلفه اسلامی
موضوع:	حزب‌های سیاسی -- ایران -- تاریخ
موضوع:	ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ - -- جنبش‌های اسلامی
شناسه افزوده:	پژوهشگرده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۰ ج ۴ / ۱۵۳۲ / ۵ DSR
رده‌بندی دیوینی:	۹۵۵ / ۰۸۲۴۰۴۵۲
شماره کتابشناسی ملی:	۲۴۴۷۱۷۲

جریان شناسی حزب مؤتلفه اسلامی

پژوهشکده تحقیقات اسلامی

www.ketab.ir

جریان‌شناسی حزب مؤتلفه اسلامی

تهیه‌کننده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی •
نویسنده: لطف‌علی لطیفی پاکده • ویراستار:
محمد نصیری • صفحه‌آرا: علی نصیرمحمدی •
چاپ: الهادی • نوبت چاپ: اول • تاریخ چاپ:
پاییز ۱۳۹۰ • شمارگان: ۲۰۰۰ • قیمت:
۴۵۰۰ تومان • شابک: ۳-۱۱۰-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸

قم، خ شهید فاطمی (دور شهر)، نبش فاطمی ۳، پلاک ۸۱
تلفکس: ۷۷۳۰۷۳۵ - ۲۵۱۰۰، همراه: ۲۸۸۷ ۲۵۳ ۹۱۲ -
E.mail: tooba@ofogh.net ۳۷۱۸۵ - ۶۴۱ صندوق پستی:

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۵	مقدمه نماینده محترم ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.....
۱۵	۱. هدف پژوهش.....
۱۵	۲. چرایی پردازش به احزاب و تشکلهای.....
۲۶	۳. روش و جهت‌گیری پژوهش.....
۲۷	فصل اول: معرفی کلی.....
۲۷	بنیانگذاران مؤتلفه.....
۲۸	شهادی مؤتلفه.....
۲۹	دبیرکل مؤتلفه.....
۲۹	اعضای شورای مرکزی.....
۳۲	شیوه انتخاب اعضای شورای مرکزی.....
۳۲	معرفی برخی مسئولان حزب.....
۳۴	ارکان حزب مؤتلفه اسلامی.....
۳۴	نشریه ارگان حزب.....
۳۵	محور اصلی فعالیتها.....
۳۵	روش تأمین مالی مؤتلفه.....
۳۷	فصل دوم: تاریخچه.....
۳۷	زمان تأسیس.....

۳۸	 مکان تأسیس
۳۹	 شرایط زمانی تأسیس
۴۴	 مراحل گسترش
۵۲	 انشعابات
۵۳	 جناح‌های درونی
۵۵	 فصل سوم: مبانی فکری
۵۵	 توحید یا خدامحوری
۵۷	 اختصاص حاکمیت و تشریع به خدا
۵۸	 مشروعیت الهی رهبری و قوانین
۶۱	 مبارزه با حاکمیت طاغوت
۶۲	 برخورداری اسلام از نظام‌های سیاسی، اقتصادی و
۶۴	 نظام ولایی
۶۶	 نبوت
۶۹	 معاد
۷۱	 عدالت
۷۴	 امامت
۷۷	 تنصیب ائمه توسط پیامبر یا امام قبل
۸۰	 مهدویت؛ تحقق حاکمیت اسلام بر جهان
۸۲	 پیوستگی دوران فقاقت با عصر امامت
۸۴	 پیوند اسلام و روحانیت
۸۶	 نصب توصیفی فقها از جانب معصومین
۸۸	 ولایت مطلقه فقیه
۹۰	 همگرایی و تبعیت کامل از ولی فقیه
۹۲	 واگرایی از جریانهای غیرخودی
۹۵	 مؤتلفه و احزاب خارجی
۹۶	 ستیز با استبداد و استکبار
۹۹	 آزادی، کرامت و ارزش والای انسان
۹۹	 حمایت از کرامت و ارزش والای انسان
۱۰۰	 اعتقاد به آزادی توأم با مسئولیت انسان در برابر خدا
۱۰۱	 الف. عدم تعلق آزادی به معاندان و معارضان نظام

ب. منع بی‌بند و باری.....	۱۰۲
ج. منع ترویج افکار ضد اسلامی و ضد ملی.....	۱۰۳
د. منع خودکامگی.....	۱۰۳
مردم‌سالاری دینی.....	۱۰۴
مؤتلفه و جامعه مدنی.....	۱۰۸
فصل چهارم: دیدگاه‌ها.....	۱۱۱
جامعیت دین و پیوستگی دین و سیاست.....	۱۱۱
اعتقاد و التزام به اصول و مبانی نظام اسلامی.....	۱۱۳
عدم کفایت اجتهاد مصطلح.....	۱۱۵
استقلال همه جانبه کشور.....	۱۱۷
دفاع از قانون اساسی.....	۱۱۹
ارزش‌های نظام.....	۱۲۰
زنان.....	۱۲۱
سنت و مدرنیسم.....	۱۲۳
فصل پنجم: اهداف و مواضع.....	۱۲۵
اهداف اساسی مؤتلفه.....	۱۲۵
راهبردهای مؤتلفه.....	۱۲۶
راهبردهای کوتاه مدت.....	۱۲۶
راهبردهای میان مدت.....	۱۲۸
راهبردهای بلند مدت.....	۱۲۸
عوامل مؤثر در تعیین راهبردها.....	۱۲۹
سیاستهای داخلی.....	۱۳۱
سیاستهای عمومی.....	۱۳۱
اصول تبلیغی.....	۱۳۴
سیاست‌های انتخاباتی.....	۱۳۵
شایعه‌سازی.....	۱۳۶
ساز و کارهای جبران شکست.....	۱۳۷
سیاستهای اقتصادی.....	۱۳۹
سیاستهای فرهنگی.....	۱۴۳
سیاستهای اجتماعی.....	۱۴۵

۱۴۷	سیاستهای نظامی.....
۱۴۸	سیاستهای امنیتی.....
۱۴۹	سیاستهای خارجی.....
۱۵۴	مواضع مؤتلفه.....
۱۵۴	انرژی هسته‌ای.....
۱۵۵	احزاب.....
۱۵۷	خشونت.....
۱۵۸	مخالفتان نظام.....
۱۵۹	خودی و غیر خودی.....
۱۶۱	فصل ششم: عملکرد.....
۱۶۱	عملکرد پیش از انقلاب اسلامی.....
۱۶۲	عملکرد مؤتلفه پس از انقلاب اسلامی.....
۱۶۲	۱. عملکرد سیاسی.....
۱۸۷	۲. عملکرد فرهنگی.....
۱۹۶	۳. عملکرد اجتماعی.....
۲۰۰	۴. عملکرد اقتصادی.....
۲۰۲	۵. عملکرد نظامی.....
۲۰۳	عملکرد در جریان فتنه ۱۳۸۸.....
۲۰۵	الف. عملکرد مثبت و آشکار.....
۲۰۶	ب. عملکرد منفی و پنهان.....
۲۰۹	فصل هفتم: پایگاه اجتماعی.....
۲۰۹	۱. مرکز کشور.....
۲۱۰	۲. شهرستانها.....
۲۱۰	۳. دانشگاهها.....
۲۱۱	۴. مدارس.....
۲۱۱	۵. اصناف.....
۲۱۲	۶. کارگران.....
۲۱۲	۷. حوزه‌های علمیه.....
۲۱۳	۸. اقشار تحصیلکرده.....
۲۱۳	۹. اقشار انقلابی.....

۲۱۳	الف. امام خمینی؛
۲۱۴	ب. مقام معظم رهبری.
۲۱۵	۱۰. ترکیب اعضا.
۲۱۵	الف. ترکیب قشری و یا شغلی.
۲۱۶	ب. ترکیب سنی.
۲۱۷	ج. ترکیب جنسیتی.
۲۱۷	د. ترکیب مذهبی.
۲۱۸	ه. ترکیب نژادی.
۲۱۸	و. ترکیب کلی اعضای شورای مرکزی.
۲۱۹	فصل هشتم: سطح حضور مؤتلفه در ارکان نظام
۲۱۹	نهاد رهبری.
۲۲۰	مجمع تشخیص مصلحت نظام.
۲۲۰	مجلس خبرگان.
۲۲۱	شورای نگهبان.
۲۲۱	قوه مجریه.
۲۲۳	قوه مقننه.
۲۲۳	قوه قضائیه.
۲۲۴	نیروهای مسلح.
۲۲۵	فصل نهم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۲۵	۱. آینده قابل پیش‌بینی مؤتلفه.
۲۲۷	۲. انشعابات و جناح‌بندیهای احتمالی.
۲۲۸	۳. امتیازات حزب مؤتلفه اسلامی.
۲۲۸	۴. اصالت سازمان یا اهداف اولیه.
۲۲۹	۵. میزان تطابق با فرهنگ سیاسی جامعه.
۲۲۹	۶. میزان توانایی بسیج هواداران در راستای منافع ملی.
۲۳۰	۷. میزان ابهام نقش حزب برای مردم.
۲۳۰	۸. چرا محبوبیت اجتماعی مؤتلفه کم است؟
۲۳۳	۹. آسیبها و تهدیدها.
۲۳۴	۱۰. سایر نتایج.
۲۳۵	پاسخ به چند سؤال احتمالی.
۲۳۷	پیوست‌ها.

۲۳۷	پیوست ۱. رهبران و اعضای برجسته.....
۲۳۷	محمدنبی حبیبی.....
۲۳۹	حبیب الله عسکراولادی.....
۲۴۲	اسدالله بادامچیان.....
۲۴۶	علی عباسپور تهرانی.....
۲۴۷	فاطمه رهبر.....
۲۴۸	حسن غفوری فرد.....
۲۴۹	محمدکاظم انبازلویی.....
۲۵۰	حمیدرضا ترقی.....
۲۵۱	جواد آرین منش.....
۲۵۲	محمد خرسند.....
۲۵۳	امیررضا واعظ اشتیانی.....
۲۵۳	ابوالفضل حاجی حیدری.....
۲۵۳	سید مصطفی آقامیرسلیم.....
۲۵۴	حسین انواری.....
۲۵۶	سید اکبر پرورش.....
۲۵۶	مهدی صولی.....
۲۵۷	پیوست ۲. نشانی های حزب مؤتلفه اسلامی.....
۲۵۸	پیوست ۳. اساسنامه و مرامنامه مؤتلفه اسلامی.....
۲۵۹	اساسنامه.....
۲۶۴	مرامنامه اولیه جمعیت مؤتلفه اسلامی.....
۲۶۴	مقدمه.....
۲۶۶	مرامنامه جدید حزب مؤتلفه اسلامی.....
۲۶۷	فصل اول: مسائل فرهنگی.....
۲۶۸	فصل دوم: اقتصادی.....
۲۶۹	فصل سوم: سیاسی - اجتماعی.....
۲۷۰	فصل چهارم: امور دفاعی.....
۲۷۱	فصل پنجم: نظام اداری.....
۲۷۱	فصل ششم: امنیت قضایی.....
۲۷۲	فصل هفتم: نظام قانونگذاری.....
۲۷۳	فهرست منابع.....

امام صادق (ع) : الْعَالَمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ الْوَلَوَائِسُ^۱

کسی که عالم به مقتضیات زمان خود باشد مورد هجوم اشتباهات قرار نمی‌گیرد.

پیش‌گفتار

جریان سیاسی، به مجموعه‌ای از احزاب و گروه‌های سیاسی با مبانی فکری و اعتقادی مشترک اطلاق می‌گردد.^۲ در تعریف دیگر، جریان سیاسی، عبارت است از یک حرکت سیاسی پویا که با برخورداری از مکتب مشخص و اندیشه خاص، بر جامعه اثر می‌گذارد و جبهه، جناح، حزب، سازمان، نهاد یا گروه ویژه خود را بنیان می‌نهد.^۳ با نگاهی به تاریخ معاصر ایران، درمی‌یابیم که در یک تقسیم‌بندی اعتقادی و شش جریان سیاسی در ایران فعال بوده‌اند:

۱. اسلامی
۲. سلطنت‌طلب
۳. مارکسیستی
۴. ملی‌گرای لیبرال
۵. ترکیبی یا التقاطی
۶. روشنفکری.^۴

۱. الکافی، ج ۱، ص ۲۷.

۲. یدالله جوانی، حصون، شماره ۱۴، زمستان ۸۶.

۳. مظفری (قنبری)، آیت، جریان‌شناسی سیاسی ایران معاصر، مقدمه (با قدری تلخیص و تغییر).

۴. همان.

جریان اسلامی که حزب مؤتلفه از تشکلهای برجسته آن است، در حال حاضر (۱۳۸۹) به دو جناح اصولگرا و اصلاح طلب تقسیم می‌شود. حزب مؤتلفه اسلامی در میان احزاب اصولگرا، قدیمی‌ترین حزب به شمار می‌رود. اما آنچه آن را شاخص‌تر می‌سازد محوریت این حزب در میان دیگر احزاب اصولگرا است. عضویت اعضای موثر جامعه اسلامی مهندسین و جامعه اسلامی ورزشکاران (دکتر غفوری فرد، دکتر بهاروند و...)، جامعه اسلامی فرهنگیان (دکتر عباسپور)، جامعه زینب (رهبر، یزدی)، انجمن‌های اسلامی اصناف و بازار (مرحوم سعید امانی و کریمی اصفهانی)، آبادگران جوان (واعظ آشتیانی)، جامعه وعاظ (شجونی) و... در شورای مرکزی این حزب و برگزاری جلسات متعدد اصولگرایان، همچون آخرین مجمع عمومی جبهه پیروان خط امام و رهبری در دفتر این حزب و نقش موثر برخی اعضای این حزب در تأسیس دیگر تشکلهای اصولگرایان اثبات‌کننده محوریت این حزب در میان دیگر احزاب اصولگرا است...^۱ آیت الله علم الهدی امام جمعه مشهد در ۱۳۸۶/۸/۳۰ چنین گفت:

حزب مؤتلفه اسلامی لنگر و وزنه‌ای برای تمامی جریان‌های اصولگراست.^۲

محمد نبی حبیبی نیز مؤتلفه را حلقه وصل اصولگرایان می‌داند.^۳

حزب مؤتلفه اسلامی، از فعال‌ترین احزاب در عرصه سیاسی امروز ایران، به ویژه از ۱۳۷۵ به بعد بوده است. مؤتلفه، تا سال ۱۳۸۲ جمعیت مؤتلفه اسلامی نامیده می‌شد. طیف وسیعی از بهترین تمجیدها تا سخت‌ترین اتهام‌ها در خصوص این حزب وجود دارد. از یک سو، بهترین و استانداردترین حزب پر سابقه ایران معرفی می‌شود که به فرمان امام خمینی * تأسیس گردید و همواره به او وفادار بوده است. از دیگر سو، حزب وابسته به جناح راست قلمداد می‌شود که منتسب به بازار و مدافع سرمایه‌داری است. برخی سایت‌های ضد انقلاب، ضمن هجوم تبلیغاتی به مؤتلفه، آن را تنها حزب مدافع ولایت مطلقه فقیه معرفی کرده‌اند که البته قید «تنهایی» آن صحت ندارد.

۱. شرق، شماره ۷۷۸، ۱۸/۳/۸۵، صفحه ۶.

2. <http://www.agahsazi.com/News.asp?NewsID=2665>

۳. همشهری، ۱۳۸۵/۸/۱.

نخستین چیزی که با توجه به شدت و عمق تحسین‌ها و اتهامات به دست می‌آید، اثرگذار بودن این حزب در صحنه سیاسی کشور است. این اثرات، چه مثبت و چه منفی، موافقان و مخالفانی دارد که علاقه یا بی‌مهری خود را این‌گونه اعلام می‌کنند. از این رو، شناخت این حزب، برای رسیدن به تصویری کامل از اوضاع سیاسی کشور، ضروری است.

مؤتلفه با دقت خاصی که در گزینش اعضا به عمل می‌آورد و نیز روش کلی آن که مبتنی بر برادری است، به طور معمول، از نیروهای سالمی بهره می‌گیرد که در قیاس با برخی گروه‌های سیاسی دیگر، امتیاز خوبی به شمار می‌آید.

مؤتلفه به لحاظ دیدگاه‌ها و مواضع سیاسی خود، تحت تأثیر مقام معظم رهبری، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، جامعه روحانیت مبارز و تصمیمات جمعی اصولگرایان است و تلاش دارد از تکرور پرهیزد.

پیش‌بینی می‌شود حرکت مؤتلفه در آینده، مبتنی بر بازنگری اساسی در روش‌ها، حرکت به سمت جوانگرایی، جذب بیشتر اقشار غیر بازاری، افزایش تلاش برای تقویت وحدت بین گروه‌های سیاسی اصولگرا، میدان دادن به تشکلهای نوظهور همفکر اما جوان و با نشاط، گسترش بیشتر فعالیت در شهرستان‌ها و مراکز آموزشی، سعی در ارائه کارهای فکری و ماندگار، و... باشد.

روش‌های تحقیق در این پژوهش عبارتند از:

۱. کتابخانه‌ای: عمدتاً نشریه «شما»، ارگان حزب مؤتلفه اسلامی، «ذکر»، نشریه داخلی و تخصصی مؤتلفه اسلامی، برخی نشریات متعلق به رقبای سیاسی مؤتلفه، پاره‌ای از کتب سیاسی موافق یا مخالف مؤتلفه و نیز مقالاتی که در روزنامه‌های مختلف به ویژه روزنامه‌های رسالت، اعتماد و شرق چاپ شده است.

۲. مصاحبه: با تعدادی از سران مؤتلفه، صاحب‌نظران بی‌طرف و نیز مخالفان مؤتلفه مصاحبه شده است.

۳. آسنادی: در این روش از اسناد اینترنتی، به ویژه سایت رسمی حزب مؤتلفه اسلامی استفاده شده است.

۴. مشاهده: شامل مشاهده ساختمان مرکزی مؤتلفه، نحوه تزئین اتاق‌های سران مؤتلفه، کیفیت برخورد آنها با پژوهشگران و مردم و....

از زحمات همه آنانی که در فراهم آمدن این مجموعه زحمت کشیدند قدردانی می‌کنیم. از حجت الاسلام والمسلمین علی سعیدی شاهرودی، دکتر علیرضا سلیمانی، دکتر آیت مظفری، آقای عباسعلی عظیمی شوشتری، دکتر اسدالله بادامچیان و آقای جواد احمدی، دوستان دیگری که نویسنده را در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر می‌کنیم و از خدای بزرگ برای همه آنان سعادت، سلامت و عاقبت نیک آرزو داریم.

گفتمنی است نویسنده در سالهای ۷۹ - ۸۰ تحقیق مفصلی درباره مؤتلفه انجام داد که خلاصه آن در سال ۱۳۸۲ به همت نشر تحسین انتشار یافت. اینک، پژوهش اصلی با قدری تلخیص، همواره با تحقیقات جدیدی که در سال‌های ۱۳۸۹ - ۱۳۸۷ انجام شده است، تقدیم خوانندگان عزیز می‌شود. از خدای بزرگ می‌خواهیم این نوشته‌ها را مفید قرار دهد و بر بصیرت خوانندگان ارجمند بیفزاید.

شایان ذکر است معیارهای نویسنده در این بازشناسی و نقد این حزب، تعالیم اسلام ناب محمدی ﷺ است که امروز پرچمدار آن، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری هستند. هر جا عملکرد این تشکل را سازگار با این آموزه‌ها یافته‌ایم، آن را تحسین کرده‌ایم و هر جا مشکلی یافته‌ایم آن را هم بیان کرده‌ایم. تأکید می‌شود تمامی این موضع‌گیری‌ها، بیان‌گر نگاه نویسنده است و لزوماً دیدگاه‌های پژوهشکده تحقیقات اسلامی سپاه نیست.

پژوهشکده تحقیقات اسلامی